

kojima su poverena javna ovlašćenja i određuje da će se ono koristiti „u skladu sa zakonom“, što znači da moraju da se poštuju odredbe koje štite pravo na privatnost.

Ustav sadrži načelnu odredbu kojom jemči zaštitu podataka o ličnosti, i propisuje da se prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti uređuju zakonom i izričito propisuje da zabranjena i kažnjiva upotreba podataka o ličnosti izvan svrhe za koju su prikupljeni, osim za potrebe vođenja krivičnog postupka ili zaštite bezbednosti Republike Srbije, na način predviđen zakonom. Svako, prema Ustavu, ima pravo da bude obavešten o prikupljenim podacima o svojoj ličnosti i pravo na sudsku zaštitu zbog njihove zloupotrebe (čl. 42).

Iako je Ustavni sud do sada pokazao da će odredbe Ustava u potpunosti ceniti u skladu sa praksom Evropskog suda i garancijama prava na privatnosti iz Evropske konvencije, bilo bi mnogo bolje kada bi Ustav sadržao konkretnu odredbu o pravu na privatnost umesto trenutno usvojenog kazuističkog pristupa.

Krivičnim zakonikom, članovima od 139 do 146 predviđena su dela kojima se sankcionišu povrede prava na privatnost i to narušavanje nepovredivosti stana, protivzakonito pretresanje, neovlašćeno otkrivanje tajne, povreda tajnosti pisama i drugih pošiljki, neovlašćeno prisluškivanje i snimanje, fotografisanje, neovlašćeno objavljivanje tuđih spisa, portreta ili snimaka, neovlašćeno prikupljanje ličnih podataka. Krivični zakonik kažnjava iznošenje i prenošenje porodičnih prilika nekog lica koje mogu naškoditi njegovoj časti i ugledu (čl. 172).

Afera Snowden³⁰⁶ je tokom 2013. godine pokrenula ozbiljne rasprave o postojećim standardima koje poznaje međunarodno pravo u sferi zaštite privatnosti kao i primeni postojećih normi međunarodnog prava, posebno da li se primenjuju na ekstrateritorijalne povrede prava na privatnost. Rezolucija UN o pravu na privatnost u digitalnom dobu koju je Generalna skupština jednoglasno usvojila 18. decembra potvrdila je da je pravo na privatnost garantovano članom 17 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i konstatovala da uzimajući u obzir tehnološki napredak i rasprostranjenost novih sredstava komunikacije pravo na privatnost mora biti zaštićeno *online*, na isti način kako je zaštićeno i *offline*. Države su pozvane da preispitaju svoje postojeće procedure, praksu i zakonski okvir kada je u pitanju praćenje i presretanje komunikacije, kao i prikupljanje ličnih podataka.

Kao i da uspostave ili unaprede nadzorni mehanizam koji će obezbediti transparentnost i odgovornost za nadzor i presretanje komunikacije i prikupljanje ličnih podataka od strane države.

Kako je i bilo predviđeno rezolucijom, u junu 2014. godine Kancelarija Visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava predstavila je Izveštaj o pravu na privatnost u digitalnom dobu. U delu izveštaja u kojem su izneti zaključci i preporuke konstatovano je da međunarodno pravo pruža jasan i univerzalan pravni okvir kada je u pitanju pravo na privatnost i njegova zaštita, uključujući i praćenje komunikacije (unutar i izvan zemlje), presretanje digitalne komunikacije, kao i prikupljanje ličnih podataka. Međutim, loša zakonska rešenja, nedostatak volje za sprovođenje zakona, kao i neefikasan nadzor nad sprovođenjem zakona doprineli su arbitrarnom ili nezakonitom mešanju država u pravo na privatnost.